

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Люблінська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)

VII Міжнародна науково-практична конференція

**“УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ”**

11 квітня 2025 р.

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Державний університет інтелектуальних технологій і зв'язку (м. Одеса)
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Люблінська школа бізнесу (Словенія)
Краківський економічний університет (Польща)

**УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИМИ
ТРАНСФОРМАЦІЯМИ ГОСПОДАРСЬКИХ ПРОЦЕСІВ:
РЕАЛІЇ І ВИКЛИКИ**

**MANAGEMENT OF SOCIO-ECONOMIC
TRANSFORMATIONS OF BUSINESS PROCESSES:
REALITIES AND CHALLENGES**

Тези доповідей
VII Міжнародної науково-практичної конференції

11 квітня 2025 р.

Мукачево
2025

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ РОЗВИТКОМ ДЕРЖАВИ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ І ТРАНСФОРМАЦІЙ

БРАТЮК В. Страхування в умовах війни: проблеми та шляхи їх вирішення	10
БРАТЮК В., БУРАЧ Т. Аналіз контролю за використанням бюджетних коштів в Україні: переваги та недоліки	12
БРАТЮК В., ГЕРЦУСЬКИЙ В. Аналіз системи пенсійного забезпечення в Україні: сучасний стан, проблеми та шляхи їх вирішення	14
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ Н., КОШІЛКА М. Сучасні підходи до підтримки малого бізнесу в Україні в умовах війни	17
ГОЛУБЬ В., КАМПОВ Н. Інституційний вимір формування ефективної держави: постановка проблеми	19
КОЗАР В., ГОЛОВАЧКО В. Управління трудовими ресурсами та їх адаптація до технологічних змін в економіці	23
КОЛЯДКА М., ФЕЄР О. Монетарна політика в умовах глобальної нестабільності	25
КОСТЬ О., ГОЛОВАЧКО В. Регуляторна політика держави та її вплив на економічне зростання в умовах глобальних трансформацій	27
КРУГЛЯКОВА В., БУРЛАЧЕНКО Д. Стан зовнішньої заборгованості України в сучасних умовах	29
ЛАНДАРЬ А., ТОЛКАЧОВА Г. Управління економічним розвитком держави в умовах глобальних викликів і трансформацій	32
ЛАТИК П., КРАСНЯНЬСЬКА М., БАЛАНЮК І. Порівняльний аналіз податкових систем країн ЄС та України	34
ЛЕНДЕЛ М., ТУРЯНЧИК Ю. Інноваційний розвиток як ключовий чинник забезпечення конкурентоспроможності українського бізнесу в умовах післявоєнної трансформації	36
ЛИЗАНЕЦЬ А., ПОПОВИЧ О., ГОГА М. Адаптивність ринку легкових автомобілів в Україні в умовах війни	38
ПАВЛЮК А. Туристична політика ЄС та місце в ній практик міжнародного співробітництва	41
ПОПОВА О. Виклики для українських аграріїв за актуалізації еколого-кліматичного курсу	44
СТЕГНЕЙ М., БАБІЛЯ Д. Фінансово-економічна безпека бізнесу та національної економіки	47
ЧЕРНЕВИЙ Ю., ДИМИД Л., УХАНЬСЬКА А. Податкові реформи в Україні	49

СЕКЦІЯ 2. НАЦІОНАЛЬНА БЕЗПЕКА ТА УПРАВЛІННЯ СУСПІЛЬНИМ РОЗВИТКОМ

БІЛЬ М. Проблеми втрат людського потенціалу України	51
БРАТЮК В. Ефективне управління державними фінансами: функції та трансформації сучасного казначейства	54
БРЕЦКО Ю., ЛІБА Н. Періодизація міграційних криз та їх наслідки	57
ГОЛОВАЧКО В., КОБЕЦЬ І. Управління міграційними процесами як фактор національної безпеки	59
ІЛЬТЮ Г., ГИНДРЮК Т., МАТЕЙ М.-Л. Ресурсозбереження та екологізація виробництва як шлях до сталого розвитку України	63
КОПЧА Є., МАКСИМЕНКО Д. Міжнародне співробітництво у сфері національної безпеки: стратегічні аспекти	66
ЛУЖАНСЬКА Т., ЛЕТА В., МОРОЗ О. Розвиток сектору відновлювальної енергетики в Україні з позицій ресурсозбереження	68
МОЛНАР-ЧАТЛЮШ А. Вимоги до майбутнього вчителя початкових класів	71
ПАСЕКА С. Методологічні аспекти дослідження соціально-трудоного потенціалу туристичного регіону в умовах інноваційних змін та загроз	73
П'ЯТКА Н., ІЛЬТЮ Г., БИСЬМАК В. Механізм регіонального еколого-економічного управління	76
РОМАНЮК Р., ГРАБ М., ЛЕНДЕЛ Є. Управління логістичними ризиками в умовах	79

animal welfare, amendment of the CAP Strategic Plans, review of the CAP Strategic Plans and exemptions from controls and penalties. URL: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1468/oj/eng>

2. *Vision for Agriculture and Food. Shaping the future of farming and the agri-food sector for future generations in Europe.* European Commission. 19.02.2025. URL: https://agriculture.ec.europa.eu/overview-vision-agriculture-food/vision-agriculture-and-food_en

3. *Fortuna G., Lory G. EU Commission sets Green Deal aside in new agri-food vision.* Europe News. 19/02/2025. URL: <https://www.euronews.com/my-europe/2025/02/19/eu-commission-sets-green-deal-aside-in-new-agri-food-vision> (дата звернення 28.03.2025 р.).

4. *Speech by President von der Leyen at the Annual Conference of the Forum for the Future of Agriculture, via video message.* European Commission. Mar 26, 2024. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/speech_24_1726 (дата звернення 22.03.2025 р.).

УДК 338.1:658.15

МАРІАННА СТЕГНЕЙ

доктор економічних наук, професор,
професор кафедри економіки та фінансів,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна
ДМИТРО БАБІЛЯ
магістрант,
Мукачівський державний університет, м. Мукачево, Україна

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА БЕЗПЕКА БІЗНЕСУ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Дослідження особливостей фінансово-економічної безпеки бізнесу та національної економіки України набуває критичної значущості в контексті сучасних геополітичних та внутрішніх викликів, серед яких визначальним фактором є повномасштабна військова агресія. Війна спричинила безпрецедентні руйнування виробничих потужностей, логістичних ланцюгів, трудового потенціалу та фінансової інфраструктури, що безпосередньо впливає на стійкість як окремих суб'єктів господарювання, так і макроекономічної системи держави в цілому.

З наукової точки зору, аналіз фінансово-економічної безпеки в умовах воєнних дій вимагає розробки нових методологічних підходів та інструментів, здатних оцінити рівень вразливості економічних агентів та національної економіки до шоків, спричинених військовою ескалацією. Це включає дослідження механізмів руйнування традиційних економічних зв'язків, зростання ризиків неплатоспроможності, девальвації національної валюти, інфляційного тиску та відтоку капіталу.

Особливої уваги потребує вивчення адаптаційних стратегій бізнесу в умовах воєнних обмежень та невизначеності, включаючи релокацію виробничих потужностей, диверсифікацію ринків збуту та пошук нових джерел фінансування. На макроекономічному рівні актуальним є дослідження ефективності антикризових заходів державної політики, спрямованих на підтримку фінансової стабільності, стимулювання економічної активності та забезпечення соціальної підтримки населення.

Крім того, науковий аналіз фінансово-економічної безпеки в умовах війни має враховувати довгострокові наслідки військової агресії, включаючи необхідність відновлення зруйнованої інфраструктури, залучення інвестицій, реформування економічної системи та інтеграцію до європейського економічного простору. Розробка

науково обґрунтованих стратегій відновлення та розвитку національної економіки в постконфліктний період є ключовим завданням для забезпечення її довгострокової стійкості та конкурентоздатності.

Таким чином, комплексне наукове дослідження фінансово-економічної безпеки бізнесу та національної економіки України в умовах війни є не лише актуальним, але й життєво необхідним для розробки ефективних стратегій подолання кризових явищ, забезпечення стійкого економічного розвитку та національної безпеки держави.

Протягом останнього часу проблематика управління фінансово-економічною безпекою бізнесу в контексті поглиблення глобалізаційних процесів стала об'єктом активного наукового інтересу. Зокрема, сучасні дослідження акцентують на значущості розробки інтегрованих стратегій фінансової стійкості, з особливим наголосом на адаптації до динамічних змін міжнародного економічного ландшафту. Науковці також підкреслюють імперативність інтеграції ризик-менеджменту в якості невід'ємного елемента стратегічного управління підприємством [1-2].

У сучасному глобалізованому економічному середовищі підприємства піддаються впливу численних зовнішніх та внутрішніх ризиків. Наукове дослідження детермінант цих ризиків є необхідною передумовою для розробки дієвих інструментів їх ідентифікації, аналізу та нівелювання, що забезпечує стійке функціонування та прогресивний розвиток бізнесу. Економічна глобалізація, політична нестабільність, законодавчі зміни, валютні коливання, технологічні прориви та інші глобальні імперативи зумовлюють потребу бізнесу у високій адаптивності та гнучкості. Глибоке розуміння передумов функціонування системи управління дозволяє компаніям не лише бути готовими до цих викликів, але й трансформувати їх у конкурентні переваги.

Ефективне управління фінансово-економічною безпекою сприяє раціональному розподілу ресурсів підприємства, зменшенню витрат, зумовлених реалізацією ризиків, та оптимізації фінансового планування. Компанії, які успішно впроваджують стратегії фінансово-економічної безпеки, демонструють підвищену конкурентоздатність на міжнародній арені, використовуючи власні сильні сторони та забезпечуючи високий рівень якості продукції та послуг.

Підприємства з надійною системою управління фінансово-економічною безпекою є більш привабливими для інвесторів, оскільки демонструють здатність мінімізувати потенційні втрати та забезпечувати стабільну прибутковість. Врахування глобальних тенденцій та відповідальний підхід до управління ризиками також сприяють сталому розвитку бізнесу та зміцненню його соціальної відповідальності.

Фінансово-економічна безпека бізнесу є ключовим елементом у забезпеченні стійкості та стабільності національної економіки, здійснюючи на неї багатогранний вплив. З одного боку, стабільне та фінансово здорове функціонування окремих підприємств формує міцну основу для макроекономічної стабільності. Прибутковий та платоспроможний бізнес генерує податкові надходження до державного бюджету, забезпечуючи фінансову базу для виконання державою своїх функцій, включаючи соціальні виплати, інвестиції в інфраструктуру та обороноздатність. З іншого боку, фінансово стійкі підприємства є більш стійкими до зовнішніх та внутрішніх економічних шоків, таких як валютні коливання, зміни кон'юнктури ринку або кризові явища. Їх здатність абсорбувати негативні впливи мінімізує ризик масових банкрутств та скорочення робочих місць, що є важливим фактором для підтримки соціальної стабільності та запобігання зростанню безробіття на національному рівні.

Список використаних джерел:

1. Семенов А.Г. Формування стратегії фінансової стійкості промислового підприємства, Серія: Економіка та підприємництво, 2019 р., № 4 (109). URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2019/4_2019/23.pdf

2. *Стегней М.І., Михальчинець Г.Т., Нестерова С.В., Петричко М.М. Модель управління економічною безпекою бізнесу в умовах подолання сучасних загроз. Журнал з менеджменту, економіки та технологій. - № 2. 2024. - С.27-38*

УДК: 336.221.4

ЮРІЙ ЧЕРНЕВИЙ,
директор, доктор біологічних наук,
академік Лісівничої академії наук України,
ЛЮДМИЛА ДИМИД,
викладач вищої категорії
АНДРІАНА УХАНСЬКА,
здобувач передвищої освіти ОПС «Фаховий молодший бакалавр»
спеціальності «Облік і оподаткування»,
Прикарпатський фаховий коледж лісового господарства та туризму

ПОДАТКОВІ РЕФОРМИ В УКРАЇНІ

Оподаткування є важливим елементом економічної політики будь-якої держави, в тому числі й України. Вона відіграє важливу роль у формуванні державного бюджету, регулюванні економічних процесів і забезпеченні соціальної справедливості.

Метою даного дослідження є характеристика сучасного стану податкової системи в Україні, аналіз проведених податкових реформ та визначення перспектив подальшого вдосконалення податкових реформ з урахуванням міжнародного досвіду. Податкові реформи в Україні є постійним процесом, спрямованим на адаптацію податкової системи до сучасних економічних реалій та європейських стандартів [1]. До основних аспектів сучасного стану податкових реформ в Україні належать:

1. *Спрощення та цифровізація.* Активне впровадження електронних сервісів для подання звітності та сплати податків, що спрощує процедури і зменшує бюрократію. Розвиток електронного аудиту та контролю для підвищення прозорості та ефективності податкової системи та боротьби з тіньовою економікою. В Україні вживається ряд заходів для детінізації доходів та боротьби з ухиленням від сплати податків. До основних з них відносять:

– *контроль за фінансовими операціями.* В Україні працює Державна служба фінансового моніторингу України. Держфінмоніторинг здійснює контроль за фінансовими операціями, щоб виявляти підозрілі транзакції, пов'язані з відмиванням грошей та ухиленням від сплати податків. Банки та інші фінансові установи зобов'язані повідомляти Держфінмоніторинг про підозрілі операції [2];

– *електронний контроль.* Впровадження системи електронного контролю за обігом товарів та послуг (електронні чеки, реєстратори розрахункових операцій) для відстеження ланцюгів постачання та запобігання ухиленню від сплати ПДВ. Посилення контролю за операціями з готівкою, обмеження готівкових розрахунків;

– *заходи податкової служби.* Використовує ризик-орієнтований підхід для виявлення платників податків, які мають високий ризик ухилення від сплати податків [3]. Це дозволяє зосередити ресурси на найбільш ризикових операціях. Проведення податкових перевірок, особливо щодо підприємств, які мають підозрілі фінансові операції;

– *законодавчі зміни.* Посилення законодавства щодо протидії відмиванню грошей та фінансуванню тероризму, розширення переліку суб'єктів, які підпадають під фінансовий моніторинг. Впровадження правил трансфертного ціноутворення для запобігання виведенню прибутку в офшорні зони. Впровадження обов'язкового

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>